

VIỆT NAM

Cơ quan Hợp tác Phát triển Thụy Sĩ (SDC)

PHÁT TRIỂN CHUỖI GIÁ TRỊ MÂY / LỪNG CHO PHỤ NỮ VÀ NGƯỜI DÂN TỘC THIỂU SỐ NGHÈO

sử dụng tại các vùng nông thôn của Việt Nam để đan và làm ra các sản phẩm thủ công và bàn ghế. Tuy nhiên, nhu cầu đối với các sản phẩm này ngày càng tăng dẫn tới việc khai thác không bền vững và tàn phá rừng có mây tre ở mức báo động. Khoảng cách giữa cung và cầu nguyên liệu là một trong những thách thức lớn nhất mà ngành mây tre Việt Nam đang đối mặt.

Thị trường mây tre Việt Nam đang bị độc quyền bởi những người thu mua và công ty có sức mạnh thị trường lớn. Họ thường lợi dụng việc thiếu thông tin và không có khả năng mặc cả giá của người nông dân. Đặc biệt là đồng bào dân tộc thiểu số thường là những người không có lợi thế do không có khả năng sản xuất ở quy mô lớn, thiếu cơ sở chế biến và lưu trữ, thiếu cơ hội tiếp cận thị trường. Các cơ hội làm kinh tế của phụ nữ dân tộc thiểu số còn hạn chế, chủ yếu vẫn là sản xuất nông nghiệp mang tính tự cung tự cấp.

MARP là gì?

Chương trình Tăng cường Khả năng Tiếp cận Thị trường cho Người nghèo Nông thôn thông qua Phát triển Chuỗi Giá trị (gọi tắt là MARP) được Cơ quan Hợp tác và Phát triển Thụy Sĩ khởi xướng năm 2012.

MARP hỗ trợ các dự án và tổ chức giúp đỡ những hộ gia đình nghèo ở vùng nông thôn, đặc biệt là các hộ gia đình dân tộc thiểu số tăng thu nhập thông qua việc tham gia vào các chuỗi giá trị nông nghiệp phù hợp.

Nhằm phát huy kỹ thuật thủ công truyền thống của phụ nữ và đồng bào dân tộc thiểu số, dự án nhằm cải thiện thu nhập cho họ thông qua việc hỗ trợ thị trường mây tre rộng lớn và đang phát triển tại Việt Nam. Mục tiêu là tạo ra một chuỗi giá trị giảm nghèo thân thiện với môi trường và nâng cao kỹ thuật sản xuất thủ công để phụ nữ và đồng bào dân tộc thiểu số có thể thu lợi nhuận từ việc sản xuất. Dự án được Oxfam Hồng Kông thực hiện trong khuôn khổ Chương trình MARP do Cơ quan Hợp tác và Phát triển Thụy Sĩ tài trợ.

BỐI CẢNH

Tại Việt Nam, có khoảng 15 triệu người nghèo ở vùng núi sống dựa vào các sản phẩm rừng ngoài gỗ, trong đó mây và tre là một trong những sản phẩm quan trọng nhất. Ước tính có khoảng hơn 80% người tham gia chuỗi giá trị mây tre là phụ nữ. Ngành mây tre như một tấm lưới an toàn tạo cơ hội tăng thu nhập, đặc biệt là trong những thời kỳ khó khăn do thời tiết và thảm họa thiên nhiên liên quan đến biến đổi khí hậu. Mây và tre là nguyên liệu truyền thống

Oxfam và các đối tác đã và đang hỗ trợ các sáng kiến giảm nghèo ở tỉnh Nghệ An trong hơn hai thập kỷ qua, tập trung vào đồng bào dân tộc thiểu số ở những huyện nghèo nhất của tỉnh. Cho đến nay, những can thiệp thị trường nhằm mục tiêu giảm nghèo đã tập trung vào các hoạt động chung của cộng đồng để triển khai và tăng cường sản xuất phục vụ thương mại và cung cấp nguyên liệu mây tre và khuyến khích các cộng đồng tham gia trong việc chế biến và tiếp thị sản phẩm của mình.

MỤC TIÊU

Mục tiêu chung của dự án là giảm nghèo, tăng cường đa dạng sinh kế và đời sống của đồng bào dân tộc thiểu số và phụ nữ ở những vùng cao nghèo nhất và yếu thế nhất của Việt Nam, thông qua việc phát triển chuỗi giá trị mây và lừng nhằm giảm nghèo.

CÁCH TIẾP CẬN

Dự án nhằm ba mục đích:

1. Tăng thu nhập hàng năm cho đồng bào dân tộc thiểu số và phụ nữ nghèo từ sản xuất và tiếp thị nguyên liệu mây và lông

2. Tăng thu nhập hàng năm cho đồng bào dân tộc thiểu số và phụ nữ nghèo thông qua việc tăng giá trị cho các sản phẩm mây và lông

3. Khuyến khích môi trường thuận lợi để hỗ trợ phát triển chuỗi giá trị mây và lông nhằm giảm nghèo từ cấp địa phương đến vùng

NGƯỜI HƯỞNG LỢI

Dự án tập trung vào những người nghèo yếu thế ở vùng cao, bao gồm cả nam và nữ tham gia vào các chuỗi giá trị mây tre bao gồm người trồng, người sản xuất, người thu mua, người sơ chế và người buôn bán. Dự án trực tiếp thực hiện tại 4 huyện thuộc tỉnh Nghệ An: Quế Phong, Quỳnh Châu, Tương Dương và Con Cuông.

KẾT QUẢ MONG ĐỢI

Dự án nhằm mục tiêu tăng thu nhập hàng năm thêm 30-40% cho khoảng 2.500 đến 3.000 người dân tộc thiểu số và phụ nữ nghèo ở vùng cao thông qua việc tăng khả năng tiếp cận chuỗi giá trị mây tre ở tỉnh Nghệ An. Lợi ích trực tiếp từ dự án bao gồm việc sản xuất phục vụ thương mại tập thể được tăng cường và mang tính bền vững, các sản phẩm hàng hóa sản xuất có chất lượng tốt hơn và thiết kế đẹp hơn. Dự án cũng sẽ giúp người sản xuất thủ công có lợi thế khi thương lượng về giá và có được hợp đồng dài hạn với các công ty thu mua và chế biến, cũng như phân tích sâu về thị trường và năng lực đảm bảo để đối phó với những dao động trên thị trường (đặc biệt là trong tình hình mở rộng sản xuất mạnh từ cây giống cho đến sản phẩm thủ công cuối cùng). Dự án này sẽ tạo việc làm ổn định cho 520 người: 80 người trong khâu sản xuất giống (toàn thời gian), 40 người trong khâu chế biến mây (50% thời gian), 200 người trong khâu chế biến lông (60% thời gian) và 200 người trong khâu sản xuất sản phẩm thủ công (75% thời gian).

Tương tự như vậy, dự án dự kiến sẽ tạo việc làm thời vụ cho 2.200 người: 1.200 người trong trồng, chăm

sóc và chế biến mây, 500 người trong thu hoạch lông, và 500 người thông qua việc trồng rừng. 70% những người được hưởng lợi sẽ là phụ nữ.

Ngành mây tre là ngành quan trọng và có tiềm năng lớn ở cấp địa phương, quốc gia và khu vực. Do đó, những kinh nghiệm từ dự án sẽ là cơ hội để nhân rộng mô hình ra các ngành khác

LIÊN HỆ

Oxfam Hồng Kông

Điện thoại: +84 (4) 39 45 44 48

Email: oxfamhk@ohk.org.vn

Chương trình Tăng cường Khả năng Tiếp cận Thị trường cho Người nghèo Nông thôn thông qua Phát triển Chuỗi giá trị (MARP)

Cơ quan Hợp tác và Phát triển Thụy Sĩ SDC

Văn phòng Hợp tác Thụy Sĩ tại Việt Nam (SDC/SECO)

ĐT: +84 (4) 39 34 66 27

Email: hanoi@eda.admin.ch

Thông tin chính về Dự án

Tên Dự án	Ngân sách	Đối tác	Các tỉnh thuộc Dự án
Phát triển Chuỗi Giá trị Mây/ Lông cho Người Dân tộc Thiểu số và Phụ nữ Nghèo	(05/2013 – 04/2016) USD 1,342,000 trong đó SDC: USD 832,000 Oxfam: USD 342,000 Others: USD 168,000	Viện Nghiên cứu và Phát triển Ngành nghề Nông thôn Việt Nam (VIRI), các Sở Ngành cấp Quốc gia, tỉnh, huyện và xã	Nghệ An: huyện Quế Phong, Quỳnh Châu, Tương Dương và Con Cuông